

LŐFIZETÉS

ELŐFIZETÉS:
 Egy évre ..... 24 korona.
 Egy hónap ..... 2 korona.
VEHÉNYEK:
 Egy évre ..... 30 korona.
 Egy hónap ..... 3 k. 40 f.
REKLAJMLÁSOK:
 6-határozott helyre egy sorozat 20 sz.
 minden sorozatnál 10 szélér.
 Nyilatkozat ára 40 szélér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesített
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut. 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Kedd, november 18.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vesztérelk: A mostoha gyermek.
- A képviselőház ülése.
- A polgári iskolai tanárok mozgalmá.
- A brüsszeli merénylet.
- Könyvtárs Házán.
- As ideai szarvasbőgés.
- A meggyilkolt rendőr.
- Megáparlament.
- A brüsszeli merénylet Budapesten.
- Kensitaky szabadlábán.
- Krammer Teréz hangversenye.
- As agghonvédek segítése.
- Socialisták gyűlése.
- Lapszerkesztőből szabó.
- Tárcs: A filozófus. Irta: Kanizsai Ferenc.
- Rogány-Csarnok: A róma-párisi expressvontat. Fordította: Ritt Gyula.

A mostoha gyermek.

Arad, november 17.

Nincs mostohább gyermeke ennek az országnak, mint a kereskedő.

A szabadalmazott nemzetvédők, akik a hazafiasság légváraiban tartják gyűléseiket, úgy beszélnek róla, mint a fagyöngyről, vagy élősdű növényről, a mely ellepven a fa törzsét, dologtalan pompázásban él annak az elszitt erejéből, miglen elszárad a törzs.

A hivatalos és fensőséges gyámolok untalan arról a harmóniáról harmonikáznak a fülébe, melynek valamennyi gazdasági ág között meg kell lennie s bár ebben nincs semmi rossz mondvá, mégis úgy hangzik az, mint hogyha egy tisztességes és becsületes embert untalanul a népgyűlés bírószeke elé idéznek s ott azt szavalják a szemébe, hogy legyen tisztességes és becsületes.

Soha annyi jó tanácsot, lélekhez szóló nemes intelmet nem kapott a kereskedelem, mint mostanában és a lefolyt utolsó időkben igazán úgy volt szegény kereskedelem, mint az egyszeri ember, akit az éhenhalás környékezett s ahelyett hogy kenyeret adtak volna neki, a lelke üdvösségéről órációztak előtte.

S emellett folyton kérdik, hogy mi a baja, hogyan érzi magát? A nagy nyilvánosság előtt valóságos demonstrációval kérdik tőle és hivatalos szószólóitól, hogy mondja meg a véleményét ebben vagy abban a rendezendő dologban. És nagy mutató-ujjakkal, mint a plakátokon szokás, rámutatnak, hogy ime, milyen figyelmesek, milyen gondviselés-szerűek vagyunk: most is előbb őt magát kérdeztük meg.

Szegény kereskedelem dadog, beszél, szónokol, esdekel. — ahogy jobbnak tartja s végül megis minden ellenkezőleg történik, mint ahogy ő kérte. Erre már nem mutatnak rá nagy mutató-ujjal, hanem úgy tesznek, mint ahogy Pilátus tett, amikor a kezeit mosta.

Valóban korjellemző értékkel bírt ily körülmények között a kereskedelem egyik szószóló intézményének, az egyik vidéki kamarának az a rövid felfohászokodása a sok törvénytervezés hírére: hogy az általa képviselt kereskedelmi érdekeknek és kereskedelmi osztályoknak egy nagy kérdésük van a fensőségekhez: hagyják őket békében és ne akarjanak a sorsukon törvényekkel javítani, mert ismerik ők már ezt a „javítást.”

Most nem régen is nagy hangosan megkérdezték a kereskedelmi kamarákat, mi a nézetök a polgári perrendtartás azon szakaszáról, mely el akarja konfiskálni a bejegyzett cégek abbéli jogát, hogy könyvvezetésük székhelyén perelhetik adósaikat?

Egyszerre és egyértelmű kórusban feleltek meg reá: „ellenezzük, károsnak tartjuk, csapásnak tartjuk.”

Hogy nyomatékosabb legyen a véleménymondásuk, összeszedelőzködtek ahányan csak vannak s kamarák és szabadtestületek sorra járták a minisztereket, miniszterelnököt monstre-deputációban és előszóval is megismételték kérésüket.

Epen így az a kérdés is fel volt adva: szükségesek-e a kereskedelmi ülnökök a kereskedelmi bíróságoknál? Vagyis meg kell-e hagyni a kereskedelemnek abbéli jogát és kényelmét, hogy saját előkelőségei közül a bírói tanácsba tagokat delegáljon, akik a gyakorlat szelleme szerint gondolkozván, befolyjanak a bírói ítéletformálás dolgába.

Ismét kórusban zengették valamennyien: „igen, szükséges! bizalmunk van ez intézményben, gyorsá és szakavatottá teszi az igazságszolgáltatásunkat.”

akár az emberi kor átlagán túl is eltengődhetik az ilyen satnya fizikum.

„Már most, méltóztatassék elgondolni, miféle utódok fognak születni az ilyen félemberek házasságából? Tessék csak széttekinteni és találni fognak boldogtalan szülőket, akik sem egymásban, sem gyermekeikben nem találhatnak örömet. Maguk is veznák; kicsinyeik még inkább; a legenyhébb szellő is ágyba fekteti őket. Ilyen gyerek több medicinát szed be, mint ételt. — Egy vádló felkiáltó-jel az égre: „Szüleim, mért is szerettétek egymást?!”

TARCA

A filozófus.

Irta: Kanizsai Ferenc.

Ott ül íróasztalánál. Eötte a papiros. Csak ez a fehér lap világos, mert másfelő nem hat a sugárkéve, mely éles natárvonalakban árad a lámpaernyő alól. — Tordai László nem is lát egyebet, mint ezt a fehér lapot; a munka ez orájában csak ez a papiros létezik számára az egész mindenségéből. . . . Ez fehérén ragyog, minden más sötét; nem látható; nincs. Sötét a szoba; sötét az utca, az égboltozat, talán az egész világ. — Késő éjszaka van.

Tordai elégedetten olvassa át holnap tartandó felolvasásának eddig megirt részét; aztán jó szivarra gyujt, olyan önérzetesen, a menynyire csak egy rendes akadémiai-tag teheti. Elpillant a homályba vesző füst felett és aztán ir tovább:

„Tagadhatatlan, uraim, hogy az orvosi tudomány egyes ágaiban, például a sebészetben, majdnem tökéletes. És mégis, minél előbbre halad ez a rokonszenves tudomány, annál inkább esik kétségbe a mélyen gondolkozó lélek az emberiség jövője felett.

„Érdemes volna könyvet írni arról, hogy az emberiség elkorcsosulásának jórészben az orvosok okai. — De fölösleges. Néhány világos tétellel is bizonyíthatom.

„De előbb tegyünk különbséget betegség

és betegség között. Uraim! Senki sincs az önk soraiban, aki ne vallaná, hogy mindannyiunk legfőbb ura és szigorú törvényszéke a természet. — A természet hatalmán kifoghat egy ember; de az ember soha! Ha valaki beteg: ez annak a jele, hogy nem életképes, tehát pusztulnia kell. Minek késleltetjük a természet igazságszolgáltatását? . . . Egészen más, ha például valakinek a lába kitörik. Ezt helyre kell igazítani. Vagy levágni. Mert föllábbal az illető nemcsak derék tagja maradhat a társadalomnak, a hazának, de lehet belőle pompás atya vagy anya. De romlott idegekkel, rossz vérrel, fájós hátgerinccel, vagy pusztuló tüdővel szülővé lenni, ez iszonyatosabb bűn, mint a gyilkosság. — Az itt felsorolt betegségekre s az ezekkel hasonlókra célzok, midőn az orvosi tudomány veszedelmes voltát hangoztatom.

„Rövid okoskodás után rájöhettünk a fájó igazságra, hogy a gyógyító módszerek számszorta veszedelmesebbek a betegségeknél, kivált azon esetekben, a mikor sikert aratnak.

„Ennek belátására vagyuk tekintetbe, hogy a betegségek legnagyobb része belső eredetű s mint magyarul mondják: nyavalya; tehát nem oly természetűek, mint például sebesülések, mulékony láz és egyebek.

„Idegbántalmak, gerincgyöngeség, tüdővész angolkór, etc., ezek azok, amelyekre figyelmöket fölhívom. Ezeket a bajokat lehetetlen gyorsan orvosolni. Legfőljebb a halál terminusa halasztható el hónapokra, évekre. Sőt az orvosilag tanácsolt módozatok szigorú betartásával,

e garanciát arra, hogy utána erősebb ember jön, a ki érdekeinket jobban megvédelmezi? (Tetszés.) Nekünk horvátoknak — ugymond — kötelességünk a kormányt támogatni és nem lehet egyes pártokkal dolgunk, hanem az egész magyar nemzettel, hogy vállvetve támogassuk a magyar állam érdekeit. (Általános helyeslés.) Mindnyájunknak együtt kell küzdenünk Ausztriával szemben és mint két, egymásra utalt nemzetnek, közelednünk kell egymáshoz, miként a multban közeledünk. (Általános helyeslés.)

Némelyek, így Rátkay azt mondta, hogy ők háltalanok. Ez téves felfogás. Magyarország nekik semmit sem ajándékoz. Epügy megadózattak őket, mint a magyarokat és fiaikat epügy beosztják a közös hadseregbe, mint a magyarokat. Ha adósságuk van, mert kevés a fedezetek, ugyanez áll Magyarországra nézve is. Felszólalni is ezért tartotta kötelességének, nehogy őket kétszínűséggel vádolják. Ők epügy beszélnek Horvátországban, mint itt. Ezt bizonyítja az ő egész multja és tevékenysége. (Eljenzés.) A horvátok epügy szeretik a hazát, mint a magyarok. Testvériségükről számot ad a történelem. IV. Bélat a horvátok mentették meg, Zrinyi Miklós magyar hőssé lett. Csak egy sötét pont van: Jeliasics dolga. De Jeliasics nem volt a horvát nemzet kiküldötte, hanem a kamarillák, aki számára osztrák katonákat asszentált. (Elénk tetzés.) És ha így egyformán hűséges fiai az államnak, hogyan lehet osztályokba sorozni őket. Nincsenek első és másodrangú állampolgárok, csak egyenlők. (Tetszés, helyeslés.)

Nekünk közös ellenségünk van, a mely ellen közösen kell védekeznünk, és együttesen azok ellen kell fordulnunk, a kik köztünk egyenlenséget akarnak szítani. (Általános élénk helyeslés.)

A kölcsönös egyetértéshez pedig semmi egyéb sem kell, csak akarat. Ők lenn sziszifusi munkát folytatnak és ezt méltányolni kell. A dinasztia nem akarhatja az állam szegényedését, sőt ellenkezőleg, annak gyarapodását óhajtja saját érdekében. A horvátok törhetlen hűséggel viseltetnek a dinasztia iránt. Az indemnitit elfogadja. (Elénk helyeslés. Számosan üdvözlik.)

(Mangra Vazulról.)

Veress József: Azt fejtegeti hosszabban, hogy a magyar kormány sem nem független, sem magyar. Nem független, mert mindig Bécs akarata érvényesül, és nem magyar, mert a magyar faj óhajai, követelményei soha sem teljesednek. Ime, hogyan történhetnek másképp, hogy a kormány még azt sem tudja megakadályozni, hogy egy Mangra Vazul püspöki székhöz juthasson.

A választási törvény revízióját követeli, általános, községenként való titkos szavazást. Felhozza, hogy a székely nép egyre szegényedik és haladásukról, gyarapodásukról a kormány nem gondoskodik. A civilista felemelésének követelményét vakmerőnek tartja, miután magyar udvartartásunk nincs és csodálkozunk felette, hogyan lehet ilyet kérni, mikor az egész civilista a másik versenyző állam javára és gyarapodására szolgál.

Ami a katonai követeléseket illeti, inkább a lefegyverzést kellene kimondani. Örökké ábránd lesz-e az általános béke és a nemzetközi bíróság?

Azt kívánja, hogy a volt nemzeti pártiak nyiltn valljanak, mint ebben a kérdésben, mert meg van győződve arról, hogy Apponyi, ha még a nemzeti párton volna, a legerélyesebben tiltakoznék az újabb katonai követelés ellen. A tisztviselők fizetésemelését nem bírja meg a nemzet; különösnek tartja, hogy épen a legjobban dotáltakat akarják fizetésemelésben részesíteni. A indemnitit nem szavazza meg. (Helyeslés a szébalon.)

Bujanovics Gyula: Az indemnitit a kormány iránti bizalomból is megszavazza. Teljesen egyetért Nagy Ferencnek közgazdasági fejtegetésével és épen azért, mert Nagy sem agrárius, sem merkantilista, nagy érdemeket szerzett azzal, hogy szétválasztotta a közgazdasági érdekeket a politikai liberalizmustól. A gazdák mindenkor a közérdek képviselői is voltak. A

gazdakongresszusoknak csak nevék volt az, tulajdonképpen nem voltak egyebek, mint közgazdasági kongresszusok. És mindig az igazságot és nem az osztályérdekeket szolgálják a gazdák. A gyengék megvédelése és a különböző gazdasági tényezők és azok harmoniája az ő kívánságuk, miként azt Széll Kálmán miniszterelnök programjában kifejtette. Reméli, hogy Nagy Ferenc beszéde után a jövőben nem lesznek féltreértések. Azt állítani, hogy nagy gazdák érdekeinek szolgálnak a gazdák, mint azt Vázsonyi mondta, vak elfogultság, vagy a dolgok meg nem értése. Az indemnitást — ismétli — megszavazza. (Elénk helyeslés jobbról.)

(A horvátok üdvözlése.)

Szünet után

Benedek János örömmel üdvözlöi a horvátokat azon az uton, a melyet szombat óta követnek, hogy ugyanis a vitában résztvesznek és nyiltn állást foglalnak a politikai kérdésekben. Örömmel fejlesztik a testvériséget, de azért Zrinyi Miklóst oda nem ajándékozhatták a horvátoknak, mert Zrinyi Miklós magyar ember, református ember volt. De annál jobban örül annak, hogy nem értenek egyet Jeliasicsal és őt nemzeti hősnak nem tekintik, mint a hogy nem is volt az. (Elénk tetzés.) Ezután a kormány elleni bizalmatlanságát indokolja, tiltakozik a civilista és az ujonejutalék felemelése ellen s az indemnitit nem szavazza meg. (Helyeslés a szébalon.)

(A leánykereskedés.)

Visontai Soma sürgős interpellációt intéz Széll Kálmánhoz. Kérdi, tudja-e, hogy negyven somogy megyei leányt szedtek össze a leánykereskedők s elvitték Hamburgba, hogy erkölcsstelen célokra eladják őket. A dolog szigorú vizsgálatot és megtorlást kíván.

Széll Kálmán: Mihelyt a dologról értesült, elrendelte a szigorú vizsgálatot. A legszigorúbb megtorlást igéri. A határszéli rendőrséget szervezi.

A választ tudomásul vették.

Az indemnitás tárgyalását holnap, kedden folytatják.

TÁVIRATOK.

Szerb kormányválság.

Belgrád, nov. 17. A pártokban még egyre folynak a tanácskozások. Megegyezés eddig nem jött létre a kormány és a szkupstina között. Nem tartják kizártnak, hogy a mostani kabinet lemond.

A kongregációk.

Páris, nov. 17. Az államtanács holnapután kezd tárgyalni annak a 74 püspöknek és érseknek az ügyét, a kiket hivatali hatalommal való visszaéléssel vádolnak, mert aláírták a kongregációkra vonatkozó petíciót.

A sztrájk.

Brüsszel, nov. 17. A bányamunkások horvati kongresszusa elhatározta, hogy minden előkészületet meg kell tenni a bányamunkások sztrájkjára. Az összes bányákban tárgyalásokat kell folytatni és tüntetéseket kell rendezni a nyolc órai munkaidő és a munkások aggrorbiztosítása érdekében.

Visszatért expedíció.

Pétervár, nov. 17. Alexandrovból jelentik, hogy a Terwaswumy-féle expedíció Murman nevű gőzöse visszaérkezett oda, mert a kemény hideg lehetetlenné tette tudományos kutatásainak folytatását. Az expedíció csak a 72 fokig jutott el.

A polgári iskolai tanárok mozgalma.

(Gyűlés a fizetésrendezés ügyében.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 17.

Az állami tisztviselők fizetésrendezése ügyéről kiszivárgott hírek ugyancsak nagy kavardást idéztek elő a tanfériak közt. Egy hét előtt az állami elemi iskolai tanítók gyűléseztek, hogy a fizetésjavításnak nyilvánossá lett módja ellen tiltakozzanak és most a polgári iskolai tanárok gyűltek egybe, hogy a fizetésjavításra vonatkozó kívánságukat újból hangoztassák.

A polgári iskolai tanárok fizetésének javítását akként tervezik ugyanis, hogy a maximális fizetést csak harminchat évi szolgálat után érné el a polgári iskolai tanár. Ennek következménye az lenne, hogy bizony a tanároknak csak egy kis töredéke jutna abba a helyzetbe, hogy ezt a fizetést élvezhetné. A polgári iskolai tanároknak tehát az a kívánságuk, hogy a maximális fizetést már huszonöt évi működés után érhessék el.

Ez ügyben vasárnap Budapesten gyűlést tartottak, melyen háromszáznál több tanár és tanítónő volt jelen.

A gyűlés a községi és felekezeti polgári iskolai tanárok fizetése javításának ügyével is foglalkozott, miáltal gátat vetett a tanárok közt fenyegető szakadásnak, amennyiben a nem állami tanárok azzal fenyegetőztek, hogy ha ügyüket nem tárgyalják, kilépnek az országos egyesületből.

Lád Károly elnökölt és üdvözölte a nagy számban megjelent tanárokat, kik áthatva az ügy fontosságától, fáradságot és költséget nem kímélve, feljöttek a gyűlésre. Indítványozza, hogy a gyűlés határozatainak végrehajtására bizottságot küldjenek ki.

Volenszky Gyula titkár a gyűlés egybehívásának történetét adja elő. Jelenti, hogy mihelyt a fizetés rendezésére vonatkozó tervek közhírré jöttek, az egyesület igazgatósága akcióba lépett és ezen akciónak kifolyása a mai gyűlés. Jelenti továbbá, hogy a mozgalomhoz harminc tanári kar csatlakozott. Ezután bemutatja a fizetésrendezésre beérkezett következő javaslatokat:

1. Kovács János dr. javaslata a következő: Mondja ki a gyűlés, hogy a polgári iskolai rendszer tanárok fizetése a középiskolai tanárok fizetésével kapcsolatosan maradjon meg abban a relációban, melyben most van, minek következménye képen a polgári iskolai tanárok a fizetés maximumát huszonhatodik szolgálati évükben érhék el.

2. A sopron megyei kör indítványa az, hogy a polgári iskolai tanárok kezdő fizetése 2000 korona legyen, mely fizetés négy-négy év után 400 koronával emelkedjék; a végső fizetés huszonkilenc év mulva 4800 korona legyen.

3. A bács megyei kör azt indítványozza, hogy a polgári iskolai tanárok minden fokon 600 koronával kevesebb fizetést kapnak, mint a középiskolai tanárok.

Miklós Gergely azt akarja, hogy a gyűlés ne határozzon se a maximumról, se a minimumról. Nem tartja helyesnek, hogy folytonos összehasonlítás által az ügyet összebonyolítják.

Krammer József visszavonja a sopron megyei kör indítványát, hogy a gyűlés egyhangu határozatot hozhasson. **Iványi Jenő** oly arányt szeretne megállapítani, mely megfelelő a polgári iskolai tanárok tanulmányainak. **Szenes Adolf** azt kívánja, hogy a segédtanári intézményt tüntessék meg. **Feltóti László** és **Nagy Lajos** hozzászólása után a gyűlés **Kovács János** indítványát fogadta el.

A kiküldendő bizottságba az egyesület elnökén, két alelnökén és titkárán kívül megválasztották **Kovács Jánost**, **Greisinger Jánost**, **Scherer Gyulát**, **Iványi Jenőt**, **Kósa Sándort**, **Nagy Lajost**, **Miklós Gergelyt**, **Kovács Vincét** (Arad) és **Fischer Jakabot**.

A Nemzetközi baleset elleni biztosító társaság balesetből eredő halál és teljes rokkantság esetére 3000 koronát, illetőleg a rokkantság mértékének megfelelő összeget biztosít az Aradi Közlöny előfizetőinek.

Végül *Lás* Károly elnök indítványára a gyűlés kimondta, hogy miután az állami tanárok együtt éreznek a községi és felekezeti tanárokkal és az utóbbiak sanyaru helyzetét ők ismerik legjobban, szükségesnek tartja a gyűlés, hogy a községi és felekezeti tanárok fizetését is olyképen rendezzék, mint az állami tanárok fizetését fogják.

Ezzel a gyűlés véget ért.

SPORT.

+ Tornaünnepély a polgári iskolában. Az *Aradi Tornaegyesület* folyó évi december hó második felében fogja szokásos évi *dísztoronásását* megtartani. Az érdekes versenyekkel összekötött s gazdag műsorból álló tornaünnepély az idén kivételesen a polgári iskola tornacsarnokában fog rendeztetni, miután a liceumi tornacsarnok tetőzete javítás alatt áll s csak 1903. január 1-én fog az egyesület régi otthonába visszaköltözni. Az egyesület gyakorló órái napról-napra élénkebbé és látogatottabbakká lesznek s átlag már huszan tornáznak két csoportban. A torna egyesület tornaszereinek már nagy részét átvitette a polgári iskola tornacsarnokába, mely ennek következtében most gazdagon föl van szerelve. Az egyesület elnöksége buzditólag kéri a működő tagokat, hogy a dísztoronásban minél számosabban vegyenek részt s a gyakorló órákra pontosan eljőnni sziveskedjenek. A tornaórákat az egyesületi szolga mindenkor átszállítja a polgári iskola tornacsarnokába. A tornaórák hetenként háromszor, u. m. hétfőn, szerdán és pénteken este 6—8 óráig tartatnak. Beiratkozhatik a tornaegyesületbe minden fedhetlen jellemű és önálló egyén, ki 20-ik életévét betöltötte és akit egy működő tag ajánlása folytán, a választmány szótöbbséggel fölvesz. Jelentkezni lehet a polgári iskola tornacsarnokában, a tanórakon, hol a jelentkezők számára fölvételi könyv áll nyitva. *Az elnökség.*

Közgyűlés Makón.

(Ügyészválasztás. — Téglyagári ügyek. — Bizottságok kiegészítése.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Makó, november 17.

Rendkívüli közgyűlést tartott ma délelőtt Makó város képviselői s dacára annak, hogy választás is szórakoztatta a város érdemes atyáit, a gyűlés iránt meglehetősen lanyha volt az érdeklődés.

A tisztújításra ifj. *Návay* Lajos dr. alispán elnökölt, aki délelőtt 10 órakor nyitotta meg a gyűlést. Választás alá a közigazgatási ügyészi állás került, amelyre három makói ügyvéd: *Bán* Zsigmond dr., *Ormos* Ede dr. és *Galampos* Ignác dr. pályáztak.

A kijelölt választmány, amelybe az alispán kinevezte *Szentes* Vidort és *Nagy* Károlyt, a képviselőket pedig *K. Nagy* Mihály és *Kenéz* István képviselőket választotta be, mindhárom pályázót jelölte s az alispán elrendelte a titkos szavazást. Kilencvenöt képviselő szavazott le s a szavazatok általános többségét, 62-öt, *Bán* Zsigmond dr. nyerte el. *Ormos* Ede dr. 26., *Galampos* Ignác 7 szavazatot kapott.

Az új tisztúti ügyész nyomban letette a hivatali esküt, a képviselő pedig folyósította a fizetését.

A választás után *Farkas* József polgármester elnöksége alatt tartott rendkívüli közgyűlés először a központi választmányba *Nagy* Károlyt választotta meg, majd a téglyagár vizsgálatáról szóló polgármesteri jelentést tárgyalta, amely bosszu másfél órai vitát keltett. A körül forgott a kérdés, hogy a város, miután a termelt téglyamennyiséget nem igen tudja értékesíteni, haszonbérbe adja e ki a téglyagárat, de azzal a megszorítással, hogy a bérlő a téglyagárat nem emelheti feljebb a mai árnál. A képviselő egyhangulag a házi kezelés mellett foglalt állást.

Végül a *Kossuth* szobor-bizottságot egészít-

tették ki, tekintettel arra, hogy a szobor felállítását a belügyminiszter is jóváhagyta. A képviselőket a bizottságot 80 tagúvá egészítette ki a következőkkel: *Justh* Gyula, *Kiss* Pál dr., *Ormos* Ede dr., *Kardos* Sámuel, *Kovács* István, *Nagy* Károly, *Prasnovszky* Agoston, *Lakatos* Pál, *Cseresnyés* János, *Orbán* Ignác, *Kenéz* István, *Balogi* Pál, *Apjók* János, *Vörös* Sámuel és *Diósszilágyi* Sándor.

A gyűlés 12 órakor ért véget.

A brüsszeli merénylet.

(Újabb részletek.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesítése. —

Arad, november 17.

A brüsszeli merénylet eseményei közé egy pillanatra meglepetést hozott ma egy angol alsóházi tagnak letartóztatása, melyről azonban utóbb kiderült, hogy tévedésből történt és *Lónyay* Elemér grófnénak *ujabb afférje* édesatyjával.

Gennaro Rubino neve huszonnégy óra alatt bejárta a világsajtót. Az olasz anarkista, aki tegnapelőtt revolvermerényletet követett el a belga király ellen, mindenestre elérte azt, hogy bekerült a nap történelmébe. Es az anarkista hívők a kísérletet is eredménynek minősíthetik, mert a tett propagandájának használ.

Rubino, mint a világrend felforgatására törő anarkista-szekta kiküldötte, mindenestre elérte azt, hogy megremegtette újból az államok és társadalmak vezetőinek szívét. Az a három revolverlövés, mely sem a királyban, sem környezetében nem tett kárt, figyelmeztetés volt újra, melynek szava azonban még mindig nem rázza fel az emberiséget szinte nyugodt közönyéből, melylyel az államok és társadalmak felforgatóinak sötét és véres munkáját nézi és és türi. *Gennaro Rubino* bűnhődni fog (a halálbüntetést elkerüli, mert azt *Belgiumban* többé nem alkalmazzák), de csupán az ő személyét éri megtorlás. Az anarkia elleni irtó hábu helyett apró csatározások folynak, melyek időnként, amily hirtelen támadnak, oly gyorsan véget is érnek. A felkavart szenvedélyek csakhamar elesitulnak — a legközelebbi merényletig.

A brüsszeli eset, sajnos, egyébként sem alkalmas arra, hogy valamely nagy mozgalmat eredményezzen. Az államfő, akinek száma volt a gyilkos golyó, sohasem volt rokonszenves és most, az utóbbi időben legkevésbé, sőt ellenkezőleg: *Lipót* király személye ma ugy *Belgiumban*, mint a külföldön egyenesen ellenszenves és így a veszély, melyben forgott — szomorú igazság — nem indította meg a belgákat. A mai táviratok szerint a *belgák hangulata egyáltalában nem nagyon meleg és rokonszenves a király iránt*, a merénylet gyorsan terjedő híre inkább meglepetést keltett *Lipót* népe körében, mint megdöbbenést. Részvétét, a nép nevében mindössze kormánya fejezte ki. A legújabb híreket következőkben adjuk:

Lónyainé részvéte.

Gróf Lónyay Elemérné megleghangu üdvözlő táviratot küldött atyjának szerencsés megmenekülése folytán. A király teljesen érdektelen maradt a távirat irányában, sőt azt is megtiltotta, hogy a táviratra válaszoljanak *Stefániának*.

Rubino kijelentette a vizsgálóbírónak, hogy voltaképpen bosszút akart állani a királyon, amiért

Lónyay *Stefániát* olyan kegyetlenül kitiltotta anyja koporsójától.

Kérdezte *Rubino*, hogy halállal fogják-e merényletéért büntetni? A bíró tagadó válaszára a merénylő kijelentette, hogy inkább *szerszer fejezzék le*, semhogy a börtönben éljen haláláig.

Az angol királyt őrzik . . .

Azt is kijelentette *Rubino*, hogy az olasz királyt is épen olyan szívesen megölte volna, mint a belgát; az angol királyt azonban nagyon őrzik s így nem tudott ellene merényletet elkövetni.

Brüsszel, november 17.

A *Petit Bleu* szerint tegnap egy *Chapelle* nevű anarkistát hosszas vallatás alá fogtak, mert *Rubino* azt mondta, hogy ismeri őt. A lap azt állítja, hogy több Brüsszelben lakó anarkista letartóztatása küszöbön áll.

Brüsszel, november 17.

Smet de Nayer miniszterelnök nyomban *Rubino* letartóztatása után a kastélyba ment és a kormány nevében kifejezte a király előtt felháborodását a merénylet fölött és az egész ország szerencsekívánatait a király szerencsés megmeneküléséhez. *Rubino* még mindig közömbösnek mutatja magát, de már kérdezősködik, hogy milyen büntetés érheti. Halállal nem lehet őt büntetni, mert senki sem sérült meg. Egyébként a halálbüntetést *Belgiumban* már nem is alkalmazzák.

Rubino két barátját Brüsszelben letartóztatták. Ugyanerre a sorsra került *Keir Hardie* angol alsóházi tag, akit a rendőrök félreismertek és letartóztattak. Igazolás után természetesen szabadon bocsátották.

A merénylő és a családja.

Bitontóban nagy felháborodást keltett *Rubino* merénylete. A syndaco a brüsszeli olasz konzulhoz intézett táviratban adott kifejezést a polgárok utálatának az aljas merénylet fölött és örömkönnék a király megmenekülése fölött.

Rubino 1859. november 24-én született és két fivére és két nővére van. Atyja, a ki jó hazafi, községtanácsos volt. *Gennaro Rubino*, a ki igen tehetséges volt, sergeant volt az 50 ik gyalogezredben. Mint katonát, ujságcikkek miatt 6 évi fogságra ítélték. Később a francia nyelvet tanította *Milanoban* és azután a *Trives* könyvkiadóvállalatnál volt alkalmazva. *Milanoban* 1893-ban hamisítások miatt 4 évi fegyházra ítélték. 1890-ben *Farnelli* Máriát *Rubino* nőül vette; felesége most elmebeteg. Ezután *Henrik* fivérével, a kinek mostani tartózkodási helyét nem tudják, *Londonba* ment. Az anarkisták, a kik kémnek tartották, hevesen megtámadták őt lapjaikban.

Rubino nővére egy ujságíró előtt könyves szemekkel kijelentette, hogy fivére nagyon tehetséges volt és megmutatta annak kitűnő pergament rajzait. Neje még él. Megcáfolják, hogy *Rubino* a nemzetközi rendőrség szolgálatában állott volna.

Róma, november 17.

Stefani-ügynökség jelenti *Londonból*: *Gennaro Rubino* több év óta *Angliában* lakott, és soha sem jött *Olaszországba*. Először *Glasgowban* lakott, azután *Londonban* telepedett le, a hol az anarkista párt árulás miatt kizárta őt. Az eddigi nyomozás szerint október 31-én még *Londonban* volt.

A határ.

Brüsszel, november 17.

A király ellen elkövetett merénylet hírére a lakosság különböző éresekkel vette tudomásul. Az első hír elterjedése természetes, meglepe-

kezű háziur vendégszeretét. A társaság emelkedett hangulatban oszlott szét.

Kár, hogy laptársunk nem jegyezte fel az utókornak, hogy a háziur *bőkezűsége* meddig terjedt a libamájak tekintetében. Elvégre nem éréketlen dolog, hogy ötven ember tíz órától háromig hány libamájacskát „szojarezik“ meg. (Eltekintve attól, hogy Topolyán a déjeuner és soirée fogalmával nincsenek igen tisztában).

— **Királyi köszönnet** — egy gombaért. *Korhammer* János modosi gazda furcsa ajándékkal lepte meg a királyt. Elküldött a minap a bécsi udvarba egy óriási gombát, a melynek súlya ötödfél kilogramm. Leste-várta a felséges ur választát, a mi nem is késett soká. A kabinetiroda ugyanis Torontál vármegyének leiratot küldött, a melyben tudatja, hogy a király elrendelte, fejezzék ki írásban köszönnetét a remek gombaért.

— **Botrány a vendéglőben** A fővárosnak egyik legelőkelőbb éttermében sajnálatos botrány történt, melynek oka nem éppen szokatlan a mi meglehetősen szabad és néha gondolkodású társadalmunkban. Két ismert fiatal ur vacsorázott az egyik asztalnál, amikor a színház után érkező vendégek sorában B. G. háztulajdonos feleségétől, egy budapesti ügyvéd, s ennek sógora is betértek vacsorázni a fogadóba. A szomszéd asztalnál foglaltak helyet, s az egyik fiatal ur már állítólag ekkor félig hangosan így szólott a barátjához:

— Ejnye, de herceg asszony!
A háztulajdonos, mint a rendőrség előtt utóbb elmondta, jól hallotta ezt a megjegyzést, de mivel a népes ét'erebben nem akart botrányt előidézni, hát úgy tett, mintha semmit se hallott volna. A fiatal urak később nagyon is élénken foglalkoztak a szép asszonnyal, s egyikük most már még hangosabban jegyezte meg:

— Nézd, mennyire hasonlít Márkus Emiliához!

Az asszony, a vacsora végeztével, így szólott az urához:

— Ugyan huzassa el a cigánnyal azt az új Dankó-nótát!

E szavakra az előbbi fiatal ur odafordult a cigányhoz, s tüntetőleg rárivallt:

— Huzzátok el a nagyságos asszony nótáját!

A férj e szavakra dühösen fölugrott, odaállt a konfidenskedő fiatal emberek elé, s hangosan, hogy az egész ét'etere hallotta, így szólott:

— Vegyék tudomásul, hogy gentleman nem inzultál egy idegen társaságot. Aki így viselkedik, az nevetlen röpök!

A fiatal urak erre a borosflaskóhoz kaptak s csöpp hujja, hogy véres verekedés nem támadt. Az egyik fiatal ember másnap provokáltatta a háztulajdonost, aki azonban visszautasította a kihívást, állítólag e szavakkal:

— Utcai betyárokkal nem verekszem.
Így valószínű, hogy csupán az illetékes bíróság fogja elintézni az affért, mely bizonyára nem mondható lovagias ügynek.

— **Harminc ember halála.** Braila mellett, mint sűrűgönyzik, egy bárka ma felfordult s harminc ember a vízbe fullt. Több hajó ment a bárka népének segítségére, de csak egy részét lehetett kimenteni.

— **Pofozkodó képviselők.** Rómából írják, hogy a kamara folyosóján tegnap *Galuppi* és *Leali* képviselők szóváltásba elegyedtek, melynek néhány perc múlva pofozkodás lett a vége. A pofonokból mind a két képviselőnek kijutott. Galuppi és Leali kerületei egymás mellett vannak a római tartományban és hír szerint valami lokális ügy miatt kaptak össze. A verekedésnek most párbaj lesz a következménye.

— **A tűzhányók pusztításai.** Az Egyesült-Államok guatemalai főkonzulja öt millió dollárba becsülte azt a kárt, a melyet a tűzhányók kitörései a kávéültetvényekben okoztak. Az elpusztított ültetvények tulajdonosai német állampolgárok.

— **Izgatott jelenet egy színházban.** Párisban szombaton este az Odeon-színházban, a hol *Tolsztojn* „Feltámadás“ című darabját adták elő, izgatott jelenet folyt le a nézőtérén. Ugyanis egy hölgy, a ki férjével volt a színházban, hirtelen *revolvért* rántott egy mellettük ülő férfira. A férjének csak nagynehezen sikerült kiavarni a fegyvert felesége kezéből, mire

mindhármukat a rendőrségre vitték, a hol kihallgatás után szabadon bocsátották őket. Az incidens következtében az előadás egy félórát megszakítást szenvedett.

— **Szerelmi dráma.** Budapestről jelentik: A pesti hazai takarékpénztárnak egy-tem-uteai palotájában ma délelőtt véres szerelmi drámát játszott le. Hősei *Békei* Antal takarékpénztári szolga és *Pisztor* Anna szobaleány, aki ott a háznál szolgált. Békei, a ki szerelmes volt Pistor Annába, revolveréből háromszor lőtt a szobaleányra, akit azonban csak egy golyó horzolt a bal karján. Békei ezután maga ellen fordította a fegyvert és kétszer mellébe lőtt. A mentők a második sebészeti klinikára szállították. Sebe súlyos.

— **Matróz-dráma.** Athénből jelenti egy sűrűgöny: A „Loreley“ német átlomáshajó két eltűnt matróza közül az egyiknek holttestét kifogták a tengerből. Minthogy a másik matróznak nyoma veszett, azt hiszik, hogy társát megölte és megszökött. A ládát sértetlenül megtalálták a cirenszi parton.

— **A szerencse olyan, mint a lidérc.** Az emberek gyarlósága abban tűnik ki, hogy szerencsésüket egész életükön át ott keresik — ahol nem találják. A szerencse olyan, mint a lidérc, maga mutatja meg magát, csak észre kell venni. De aztán meg is kell fogni. A meddig a fénye világít, addig kell kaparni utána. A legutóbbi sorsjátékban a legnagyobb nyerevény, a 600.000 koronás jutalom, a Wolf Hugó bankháza által eladott 3/4 beosztású sorsjegyre esett és így ezen legszerencsésebb főarúitól egyszerre nyolc szegény embert tehetett boldoggá. A hova a szerencse egyszer betette a lábát, ott jó ideig meg is szokott maradni, kísérelje meg tehát mindenki szerencsését és rendeljen osztálysorsjegyeket Wolf Hugó bankházában, Budapest, Bálvány utca 10. Az új terv szerinti, 5000 nyerevényrel szaporított XI. sorsjáték első osztályának húzása már 1902. évi november hó 20. és 21. éntartatik meg. A sorsjegyek ára: egy egész 12 K., egy fél 6 K., egy negyed 3 K., egy nyolcad 1 K. 50 fillér.

— **Általános feltűnést** kelt az Andrássy-téri Fischer Eliz féle most épült palotájában megnyílt új *Drogueria* üzlet, melyet a tulajdonosok: *Krausz Elemér és társai* a legmodernebb párisi és londoni minták szerint rendeztek be s illetve szereltek fel. Az új, fényes drogueria üzlet még e hét folyamán teljesen készen lesz, azonban az elárulás már a mai naptól kezdve effektuálatak.

— **Dentolin fog-créma** a legkedveltebb fogszépitő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— **T. üzletfeleink szíves tudomására** hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papirkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Lapszerkesztőből szabó.

(Gálfi Sándor a Csillagbörtönben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 17.

A csongrád megyei politikai élet egyik legféltetlenebb harcosa, *Gálfi Sándor*, nagyon csöndes ember lett a szegedi csillagbörtönben. Olyan szabómestert formáltak belőle, hogy veszedelmes konkurrenciát csinál a szentesi szabóknak, ha kiszabadulva a tavaszra, nem lesz finyás hozzá, hogy a szerkesztői ollót a mester-ollóval cserélje fel.

Számlálja is a napokat, hogy mikor szabadul ki, bárha nem érkeztek el még számára a katonafogalombeli kis napok, amik tudvalevőleg a százon innt jelentik. De azért pontosan följegyezte a dátumot, azt is tudja, hogy valamelyik áprilisbeli szerdán sziv ujból szabad levegőt.

Amúgy fölötta meg van törve és hol új reményeket táplál, hol pedig elesügged. A múltját bánja már és szent fogadásokat tesz, hogy soha többé nem ártja bele hasonló veszedelmes dolgokba magát.

A napokban dolga volt egy régi szegedi újságírónak a csillagbörtönben, aki beszédbe elegyedett vele.

— Figyelemzettem, szerkesztő ur, — mond-

ta neki *Gálfi* — ne irjon soha ilyen cikkeket, mint én, mert keserves a bűnhődés.

— Csak maga maradjon meg ilyen elvek mellett, — volt a válasz — én mindig tudtam vigyázni.

Ugyancsak nemrégén *Winkler* István dr. királyi ügyész kérte meg, hogy eszközöljön ki a számára kegyelmet.

— Tudhatja maga *Gálfi*, hogy az nem innen indul ki.

— Legalább föltételes szabadságot szeretnék kapni.

— Az meg a börtönfelügyelő bizottság hatáskörébe tartozik, onnan megy a miniszterhez az ajánlás. Maga ettől is elesett, mert fegyelmi büntetése volt.

Az első időkben történt az, amikor *Gálfi* nem akart hozzászokni a börtönhöz és rakoncátlankodott, ellenszegült. Az egyheti sötét zárka azonban elvette minden kedvét a jelenetek megismétlésétől s már a második napon olyan üvöltést vitt véghez kellemetlen helyzetében, amely elegendő reményt nyújtott arra, hogy ezután jól viseli magát. Nem is volt azóta büntetése, viszont az az egy is kizárja, hogy idejének egyharmadát elengedjék.

Később új tervvel állított be *Winkler* ügyészhez.

— Méltóztassék legalább akkor kiengedni, ha kitöltöttem a büntetésidőt. A pénzbüntetést nem szeretném szintén leültni, az összeget majd részletekben fizetem meg.

— Tudja-e maga, hogy mennyi az a pénz? — kérdezte az ügyész.

— Nem tudom.

— 2800 korona. Ekkora összeggel mikor készülne el! Ha azonban valamelyik jó barátja leteszi helyette, akkor a törvénynek nem lehet ellene szava.

Jelenleg abban dolgozik *Gálfi*, hogy *elküldi a feleségét a királyhoz*, bátha meglágyul a feleség szíve és hatályon kívül helyezi az ő esetében azt a paragrafust, amely kizárja a föltételes rabok kedvezményéből.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Sajtópör egy élc lap ellen.** A fővárosban megjelenő néppárti élc lapnak a *Magyar Herold Páter*-nek múlt évi december 1-én megjelent számában egy kis közlemény jelent meg „*Lári-fári Fejérváry*“ cím alatt, mely durva élcéledés alakjában azt tartalmazta, hogy a csász. és kir. pót-loavató-bizottságok általában, különösen pedig a Nagy Kanizsán székelő cs. és kir. 5. sz. pót-loavató-bizottság, illetve ennek tagjai a vásárlások alkalmával a zsidó ügynököktől boraválókat fogadnak el. Minthogy ezen pótloavató bizottságok a törvény által alkotott önálló részei a közös hadseregnek, s így ennek tagjai, a katonatisztek közhivatalnokok, a közös hadügyminiszter felhatalmazása alapján a budapesti kir. ügyésznek sajtópört indított a nevezett élc lap ellen rágalalmazás és becsületsértés vétsége miatt. A megindult sajtóügyi vizsgálat során a cikkért a felelősséget a cikk írója, *Markos Gyula* román kath. lelkész, a nevezett élc lap szerkesztője vállalta el, akit a törvényszék vádtanácsa nyilvános rágalalmazás vétségéért vád alá is helyezett.

Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető törvényszék esküdtszéke *Zsitvay* Leó elnöklelte alatt. A tárgyaláson, melyen a vádat *Daróczy* dr. kir. ügyész képviselte, vádlott beismerte a cikk szerzőségét. Adatokat barátjai szolgáltatnak ennek megírásához. Kijelentette, hogy kéri a valódiság bizonyítását elrendelni s a hadügyminiszteriumtól bekért loavató lajstromokból megállapíttatni kéri, hogy a nagykanizsai loavató bizottság ahelyett, hogy közvetlenül a gazdáktól vásárolná a lovakat, egy *Schwarcs Mártha* nevű lókereskedőtől veszi azokat. A bíróság helyt adott a bizonyításnak, mire a törvényszék hozzákezdett a loavató lajstromok átvizsgálásához. A törvényszék *Markos* becsületsértésért 150 korona pénzbírságra ítélte.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 17.

Déltőzsde. Buzakinálát jó, vételkedv élénk. Szilárd irányzat mellett 43.000 métermázsra került forgalomba. 5 fillérig drágább áron. Egyéb gabonafajok kedvezők. Időjárás hideg.

Estitőzsde. Berlin $\frac{1}{4}$, páris 10-el magasabb.

Zárulat 12 órakor:

Buza 1903. áprilsra	7.58—7.55
Rozs 1903. áprilsra	6.58—6.55
Zab 1903. áprilsra	6.36—6.33
Tengeri 1903. májusra	5.76—5.77
Repce augusztusra	11.95—12.05

Zárulat 5 órakor:

Buza 1903. áprilsra	7.58—7.59
Rozs 1903. áprilsra	6.58—6.59
Zab 1903. áprilsra	6.38—6.40
Tengeri 1903. májusra	5.78—5.79
Repce augusztusra	

Zárulat 5 órakor:

Osztak hitelrészvény	663.25	korona
Magyar hitelrészvény	702.—	
Leszámlolóbank részvény	441.50	
Rima-Murányi vasmű részvény	466.—	
Osztak-magyar államvasuti részvény	690.75	
Köszlő vasut	613.—	
Városi villamos vasut részvény	327.50	

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, november 17.

Magyar aranyárjádék 4%	120.40
Magyar koronajárjádék 4%	97.60
Magyar arany $\frac{1}{4}$ %	—
Magyar ezüst $\frac{1}{4}$ %	—
Magyar keleti vasut	—
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar nyereségnyersorsjegy kölcsön	—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	157.—
Osztak papírjádék	100.75
Osztak járadék ezüst	100.50
Osztak járadék arany	120.50
Koronajárjádék	100.—
1860-iki államsorsjegyek	150.50
Osztak-magyar bankrészvény	1560.—
Magyar hitelbankrészvény	704.—
Osztak hitelbankrészvény	666.25
Osztak-magyar államvasut	693.75
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.06
Német birodalmi marka	116.95
London	239.30
Páris	95.20
20 márkás arany	—

NAPIREND.

November 18. Kedd. Róm. kath. naptár: Odó apostol. — Protestáns naptár: Ottó. — Görög-keleti naptár (november 5.): Galaktin. — A nap kél 6 óra 54 perckor, nyugszik 4 óra 3 perckor. — A hold kél 7 óra 8 perckor, nyugszik 9 óra 32 perckor.

Kölcsöny-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtöken és pénteken délután 1 $\frac{1}{4}$ —2 $\frac{1}{4}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklye-múzeum helyisége melletti űlesterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradról küldött távirati szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hideg, szeles, délen aszapadék.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felől indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felől:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinről reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.07	Gyorsvonat délután 4.06
Radnára délután 7.23	Személyvonat este 8.57
Temevár felől:	Temevár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felől:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.36
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felől:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahoncsról sam. r. 8.08
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahoncsig sam. du. 4.30	Személyvonat este 8.56

REGÉNY-CSARNOK.

A róma-párisi expresszvonat.

— Angol regény. —

Fordította: **Bitt Gyula.** [12]

(Folytatás.)

NYOI CADIK FEJEZET.

Ezalatt a vizsgálóbíró a rendőrfőnök társaságában folytatta a vizsgálatot. A következő utas, kit behívtak, az olasz volt.

— Kicsoda és micsoda maga? — kérdezte a bíró egykedvűen, ám a felelet teljes mértékben fölébressztette érdeklődését, mialatt jelentős pillantást váltott a rendőrfőnökkel.

— Nevemet már volt szerencsém megmondani, . . . Ripaldi Natale. — A római bűnügyi rendőrség detektívje vagyok.

— Kicsoda? — kiáltott fel Flocon elvörösödve, — hisz ez hallatlan! Az ördögbe is és ezt most mondja, miért nem mondta hamarabb?

— Ön uram, azt bizonyára tudni fogja. Ezelőtt egy félórával már jelezttem, hogy fontos vallomást tehetek.

— Igen, igen, természetesen, . . . de mégis, nem értem, hogy tudott eddig hallgatni?

— Mert nem volt olyan hangulatban, hogy én újra felejtenél mi merem volna szolgálatomat.

— Kötelessége lett volna. Ön rendőrségi közeg, legalább azt állítja.

— Ha kételkedik, kérem adjon azonnal egy táviratot a római rendőrségnek. Meg fog győződni, hogy Ripalde Natale, az önök alázatos szolgája, az ő utasításuk szerint járt el, a mikor Rómából elutazott. És itt vannak iratim. Ime igazolójegyet, néhány szolgálati levél . . .

— Egyszóval mit akar nekünk ez ügyben mondani?

— Megmondhatom, hogy ki volt a meggyilkolt.

— Azt már tudjuk.

— Lehetséges, de csak a nevé! Én ismerem hivatását, állását és utazásának célját, mert meghagyásom szerint őt kellett megfigyelnem és kísérnem. Innen is magyarázható, hogy most itt vagyok.

— Tehát egy kétes egzisztencia, fedett jellem, egy betörő?

— Értékes dolgokkal szökött meg Rómából.

— Tehát tolvaj?!

Az olasz visszatartó mozdulatot tett kezével.

— Tolvaj? ez egy erős kifejezés és csuf szó. A sajátját vitte magával, vagy az legalább is az övé volt.

— Kérem adja elő értelmesebben és szaporán, felelt izgatottan a rendőrfőnök.

— Mesélje csak tovább a történeteket, a kérdésekre ráérünk később — szökött közbe a vizsgálóbíró.

— A meggyilkoltat Quadling Ferencnek hívták és Rómában a Via Condottin lévő bankháznak volt a beltagja. E bank az első időkben igen jó lábon állt, jó hírnévnek örvendett, de az utóbbi időben hanyatlásnak indult. Fizetésekkel kellett volna teljesítenie, de arra nem volt képes.

A botrány elkerülhetlen volt és a dolgot a rendőrség tudomására hozták. Nekem volt feladatam, hogy őt szemmel tartsam és minden lépését, tettét, élénk figyelemmel kísérem. Quadling elismert tekintély, nagyrabecsült és tisztelt egyéniség volt, úgy anynyira, hogy Rómában sokan voltak, kik mende-mondának tartották a fölébe keringett rossz híreket. Én is ezekhez tartoztam, de hát a kötelesség nem ismer kivételt . . .

— Természetes! — szökött közbe a kis főnök oly hirtelen és türelmetlenül, mint a ki a folytatásra kíváncsi.

— Én tehát nyomon kísértem a bankárt, megismerkedtem szokásaival, életmódjával. Kutattam barátjait, kikkel állandóan érintkezett. Csakhamar megtudtam azt, a mit akartam, ám még nem mindent. Kötelességemnek tartom, hogy e körülményre felhívjam figyelmüket. Ő bizalmas lábon állott di Castagnatoval . . . azaz gyakran látogatott hozzá.

— Di Castagnato! A grófnőt gondolja, ki szintén a hálókosznak volt utasa?

— Természetesen.

A két hivatalnok jelentőségteljesen és kőrdő arckifejezéssel tekintett egymásra és Beaumont és Hardi az actacsomómból kikereszte azokat a lapokat, melyek a grófnő vallomását tartalmazták. A grófnő a meggyilkoltal való ismeretségét tagadta, most pedig egy határozott kijelentést fekszük előttük, a mi ép az ellenkezőjét bizonyítja.

— Quadling ugyanaz nap estéjén, melyen mi mindnyájan Rómából elutaztunk, egy alkonyatkor, szintén látogatást tett a grófnőnél.

A grófnő palotája a Via Marguttán fekszik s amint ezt elhagyta, gyorsan a Via Condottin lévő üzletébe sietett, ahol mintegy félórát időzött. Majd egy kis készitáskával és plaid-el a kezében kilépett a bankból, egy kocsit hívott elő és azzal egyenesen a vasútállomásra hatatott.

(Folytatása következik.)

Nemzeti színház.

Bérlet 49. sz.

Páratlan.

Kedden, 1902. évi november hó 18 án:

Katalin.

Bredeti operette 3 felvonásban. Irta: Dr. Beldi Izor. Zenéjét szerzette: Fejér Jenő.

SZEMÉLYEK:

E. Katalin	Singhoffler V.	Iwanoff Alexis	Németh J.
Gróf Guracky	Szabó József.	Chevalier	Polgár S.
Buranoff Iván	Győre Alajos.	Duplessis	Rózsa Lili.
Sunderland	Tukorai L.	Anica	Szilassy J.
Troikoff Fedor	Sarkadi A.	Gregor	Juhász S.

Kezdete este 7 órakor.

NYILTTÉR.*

Medic. univ. 2114

Dr. Craciunescu Sándor

herkulesfürdői orvos.

Rendel: D. e. 8—9, d. u. 3—4 óráig, Arad, Nagykörut 2.

Pénzüintézetek, adóhivatalok és községek figyelmébe.

Kamat-Táblázat.

Magában foglalja:

3 $\frac{1}{2}$, 4, 4 $\frac{1}{2}$, 5, 5 $\frac{1}{2}$, 6, 6 $\frac{1}{2}$, 7, 7 $\frac{1}{2}$, 8 $\frac{1}{2}$

kamatokat 1—100 koronáig minden korona, 200—1000 koronáig minden 100 korona, 2000—10000 koronáig minden 1000 korona után, 1—29 napig minden napra és 1—12 hóig minden hónapra tizedrészes fillérnyi pontossággal kiszámítva.

Szerkesztette és kiadja: NAGY GYULA, m. kir. adóhivatali díjok Szegeden.

Mindén százalék külön füzetben.

A 10 füzet ára 10 korona helyett csak 2 korona 50 fillér.

Megrendelhető:

2046

INGUSZ I. és FIA

könyvkereskedésében

Aradon, a Templom- és Kazinczy-utcák sarkán.

Legjobb köszén a

VULKÁNI,

mely magas fűtőképességénél fogva, valamint tiszta kezelés tekintetében a sokkal drágább porosz szenet pótolja.

3 korona 40 fillér per 100 kiló, házhoz szállítva egyedül nálam

kicsinyben kimérve kapható. Ezen kitűnő magyar köszénre rendelkezéseket kocsirakományokra is olcsó árban elvállalok, ugyszintén

petrozsényi köszén, valamint kokszt és faszénben

állandó raktáromat a p. t. közönségnek ajánlom.

BILDHAUER R.

Szabadság-tér. 1844

Telefon szám 256.

3 nap alatt meggyógyul

a hnyesófolrás — ha több éves is — szabadalmazott tanalmányom által, mely több évi orvosi gyakorlatban kipróbálva, a bécsi közkórházban s a parisi Hopital-Mydlben vérbajbetegségek osztályán általános használatban van. Tehetetlenség és éjjeli magömlés meggyógyítására is feltétlenül biztos trend, foglalkozás változtatás nélkül otthon titokban használható. Használati utasítással 10 frt, utánvétellel, vagy az összeg előre küldése mellett.

Dr. Tóth Ödön 1853
Budapest, VIII. József-körut 53.

Magy. kir. Államvasutak.

156638—1902. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1903. évben esetleg az

1904. és 1905. évben szükséges különféle lámpabelek szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Azivenkint egy koronás okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1902. évi december hó 10-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyújtandók, vagy postán oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag egy évi értékének 5%-a legkésőbb 1902. évi december hó 9-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztárána létéendő.

Szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122291—96. sz. általános szállítási és a lámpabelek vonatkozó 40322—92. sz. különleges feltételek.

A pályázatra, valamint a szállításra vonatkozó egyéb részletes módokat az ajánlat felhívásban foglaltaknak, mely az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál, valamint az üzletvezetőségeknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál betekinthező.

Ezen ajánlati felhívás az ajánlati mintával együtt az ajánlatot

tenni szándékozókna k a fentnevezett anyag- és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kivánságára postán megküldetik.

Budapest, 1902. évi november hóban.

Az igazgatóság.

(Utányomat nem díjaztatik.)

Felülmul minden eddig létezöt a

Sultán Rum,

mely a theának rendkívül kellemes és zamatos izt kölcsönöz.

Ara 1/2 literes üveg 80 kr., 1 liter 1 frt 50 kr.

Kitűnő ízével páratlanul áll a

Sultán thea.

Ara: 1 deka 10 kr., 1/8 killo 1 frt, 1/4 kilo 2 frt.

Gyernekek és felnötteknél egyaránt kipróbált kitűnő hatásu szer tüdőbaj, köhögös, nehéz lélegzés, angolkór, csuzos bajok ellen a

kellemes izü, friss

Csukamájolaj.

Ara egy üvegnek 1 forint.

Délmagyarország részére kizárólagos raktár:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriuma 652

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

SZÁMOS CSALÁD LEHET BOLDOGA
CSEKÉLY RIZIKÓ MELLETT,
A MAGYAR KIRÁLYI OSZTÁLYSORSJÁTEK ÁLTALANOS
DÖNTŐ BIZONYÍTÉK
* AZON ELVITÁZHATLAN TÉNY, HOGY
MINDEN MÁSODIK SORSJEGY NYER.
KÖZSÍTÁSRA KERÜLNEK A SORSJEGYVÁSÁRLÓK KÖZÖTT
A KÖVETKEZŐ NYEREMÉNYEK:
EGY MILLIÓ KORONA
600.000 KORONA
400.000 " "
200.000 " "
100.000 " "
50.000- 30.000- 70.000- STB-STB
a Sorsjáték I. osztályu húzása már **NOVEMBER 20. és 21-én** történik, s ehhez ismert szerencseszáma t ajánlja, míg a készlet tart.
1/8 EREDETI SORSJEGY a I. osztályra 1.50
" " " " 3.-
" " " " 6.-
" " " " 12.-
BENKŐ BANKHÁZA BUDAPEST,
VI. ANDRÁSSY-ÚT 79.
MEGRENDÉLÉSHEZ, LEVELEZŐLAP IS ALKALMAS!
MINDEN MEGBIZÁSHOZ POSTAI BEPÉZÍTŐLAPOT
MELLEKELÜNK, MIÁLTAL T. VEVŐINKNEK AZON ELŐNY, VAN, HOGY
BEPÉZÍTÉSEIKET, PORTOMENTÉSEN TELJESÍTTETIK.
A bankházunkban vásárolt sorsjegyekre eső nyereményeket
bármely vidéki bank kifizesi, mégis a hiteltartás céljából
ajánlatos a nyert összegeket közvetlenül nálunk átvenni!

Jó órákat olcsón
küld 3 évi írásbeli jótállás mellett privát vevőknek
Konrád János
Koragyára,
aranyárúk kiviteli háza
BRÜX, 270. sz. (Csehország).
Jó nickel rem. óra frt 3.75.
Valódi ezüst rem. óra 5.80.
Valódi ezüst lánc frt 1.20.
Nickel ébresztő óra 1.95.
Czégem a cs. és kir. birodalmi ezimerrel van kitüntetve, számtalan arany, ezüst kiállítási érem, valamint ezernyi elismerő levél van birtokomon. 1903
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

188—1902. tk. sz.
Árverési hirdetmény kivonat.
A nagyhalmágyi kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Scheer Ede nagyhalmágyi lakos végrehajtónak, Balla Demeter nagyhalmágyi lakos végrehajtást szenvedő elleni 800 korona tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte, minek folytán a nagyhalmágyi kir. járásbírósg kerületében fekö és a nagyhalmágy községi 260. számú telekjegyzőkönyvben A. I. 1. sor 179. hr. szám alatt kertből álló ingatlanság 824 korona kikiáltási árban, továbbá a nagyhalmágyi 385. számú telekjegyzőkönyvben A. I. 1. 2. sor 485/6. 614. hr. szám alatt felvett szántóföldekből álló ingatlanok 130 korona kikiáltási árban az 1902. évi december hó 12. napján délelötti 10 órakor a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságának helyiségeiben megtartandó

nyilvános árverésen következő feltételek alatt fognak árverés alá kerülni, u. m:
1. Ha a kikiáltási áron felül ígéröt nem tétetik, az elárverelendő ingatlan a kikiáltási áron alól is elfog adatni.
2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlanok bacsárána 10 %-át, vagyis 82 kor. 40 fillért, illetőleg 13 kor. 60 fillért készpénzben, vagy az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött közéhez letenni, vagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.
3. Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az elsöt az árverés jogerőre emelkedéséöl számítandó 30 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt, — a harmadikat ugyanazon naptól számítandó 90 nap alatt, — minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 5% os kamatokkal együtt szabályszerű letéti kérvény kapcsában az 1881. december 6-án 39425. I. M. sz. a. kelt rendeletben előirt módon a körösbányai kir. adóhivatalnál mint bírói letétpénztárnál lefizetni. A bánatpénzt a bíróság az utolsó részletbe fogja beszámítani.
Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. jbiróság telekkönyvi hatóságánál és Nagyhalmágy, Kishalmágy, Csucs, Tisza községek előljárósgainál megtekinthetők.
Kelt Nagyhalmágyon, 1902. évi október hó 3-án.
A n.halmágyi kir. járásbírósg, mint telekkönyvi hatóságnál.
Frits,
kir. jbiró szabadságon
2109
Gál,
kir. albiró.

NEUMANN M.

férfi-, nő- és gyermek-ruha telepe

ARADON,

Andrássy-tér, a Fehér Kereszttel szemben.

csász. és kir. udvari szállító

Dusan felszerelt raktár az elősmert legjobb minőségű készárúban.

1502

Mérték szerinti megrendelések kifogástalan kivitelben készítettnek.

Szabott árak.

Alapított 1845.

Telefon szám 457.

Szabott árak.

Figyelmeztetés

a fénykép-jogra nézve!

Mivel folyó hó 10-ikétől kezdve pénztárimnál a Paragon rendszerű Blokkokat vezetem be, tisztelettel felhívom **a fénykép-ben tulajdonosokat**, sziveskedjenek még **a hét folyamán** fényképeiket nagyításra elhozni, illetve beküldeni.

Kiváló nagyrabecsüléssel

PORTER VILMOS

Nagy Áruháza

2054

Aradon, Szabadság-tér.

STERN M. A.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női-felöltő áruháza.

Nagy választék a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Ujdonságok naponta érkeznek.

ALAPÍTOTT 1875.

TELEFON 238.